GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése luni 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
Românîa și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNȚIURILE:
O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiécare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 239. *Sâmbătă, 31 Octomvre (12 Noemvre).* **1887.**

Brașovŭ, 30 Octomvre 1887.

In ḍilele acestea a apărutŭ în Varșovia o fórte interesantă broșură, care se ocupă cu politica actuală europénă.

Autorulŭ acestei broșurĭ este renumitulŭ profesorŭ dela universitatea din Varșovia, consilierulŭ de statŭ, Dr. Anton Semenovic Budilovic, istoricŭ și politicŭ însemnatŭ.

Broșura din vorbă are cu atâtŭ mai mare importanță, cu câtŭ ea se ocupă și de stările iuterne ale monarchiei austro-ungare, și Slavilorŭ din monarchiă le dă marĭ speranțe pentru viitorŭ.

Fóia cehică „Kromerizske Noviny“ ia cu mare satisfacțiune actŭ de ideile ce le desfășură și sentimentele ce le manifestă Rușii prin lucrarea numitului politicŭ și consilierŭ de statŭ, și pare că i se ia o pétră de pe inimă, când întroduce darea sa de sémă despre amintita broșură cu următórele cuvinte:

„Tóte popórele europene se află într'o așteptare încordată. Poporulŭ cehŭ, lipsitŭ de orĭ ce independență politică, privesce cu cea mai mare îngrijire spre viitorŭ. Ce se întâmplă cu noi în casulŭ unui rĕsboiu europénŭ? întrébă fiăcare Cehŭ. Poporulŭ cehŭ, durere, nu hotăresce nimicŭ în cestiunĭ de înaltă politică, îngrijatŭ în trébă după vederile și simțĕmintele poporului rusŭ în conflictele europene. Acum aflămŭ, ce simțĕminte are poporulŭ rusŭ în acéstă privință...“

Ușurată de grija ce-i apăsa sufletulŭ, fóia cehă își începe dara sa de sémă despre cuprinsulŭ broșurei, care, suntemŭ sigurĭ, n'a pututŭ sĕ scape din vedere nicĭ Ungurilorŭ dela putere.

Autorulŭ, după ce face istoriculŭ celorŭ două principale cestiunĭ, care agită și amenință a sgudui Europa întrégă, cestiunea alsațo-lotaringică și cestiunea bulgară, deduce că conflictulŭ nu se póte înlătura pe cale pacinică, ci numai cu putere armată, numai prin rĕsboiu, pentru că nicĭ una din cele patru puterĭ directŭ interesate în una din cele două cestiunĭ nu va ceda una alteia. Și chiar décă Austro-Ungaria are pe partea ei ca aliațĭ pe Anglia, Germania, póte că chiar și pe Italia, Serbia, România, Bulgaria lui Stambulov și Polonia emigranților, Rusia, precum a ținutŭ peptŭ cu întréga Europa aliată, așa nu se va da îndĕrĕtŭ dinaintea Austro-Ungariei, apoi de ar fi măcarŭ condusă, nu de Benedek, dér chiar de Napoleon.

După ce autorulŭ arată că Austro-Ungaria nu se va pută bucura de ajutorulŭ Germaniei, din causa Franciei, care așteptă momentulŭ potrivitŭ sĕ'și recucerescă Alsația-Lotaringia, trece la stările interne din Austro Ungaria, care nu suntŭ nicĭdecum de natură a o încuragea la rĕsboiu cu Rusia și de care acésta negreșitŭ va căuta sĕ profite într'unŭ asemenea casŭ.

„Austro-Ungaria, ḍice politiculŭ rusŭ, sufere de o grea crisă internă, pe deoparte națiunile privelegiate: Germanii, Maghiarii, Polonii și Jidovii lucréză sĕ facă statulŭ alŭ lorŭ, de altă parte suntŭ milióne de popóre îngenunchiate, precum Rușii în Galiția, Lodomeria, Bucovina și Ungaria, Slovacii în Ungaria, Sêrbii și Croații în Ungaria, în regatulŭ trinitarŭ, în Bosnia și Erțegovina, Românii în Ungaria și în Ardélŭ, Slovenii în țĕrile alpine și Cehii în țĕrile boemomorave“.

Consilierulŭ de statŭ rusŭ ḍice că din causa stărilorŭ interne, Austro Ungariei nu-i póte veni la socotélă sĕ grăbéscă resolvarea conflictului ostică prin rĕsboiu, ci așteptă ca mai ântêiu Germania sĕ îngenunche pe Francia, și apoi cu ajutorulŭ ei sĕ caute a resolva cestiunea orientală. Stândŭ lucrurile astfelŭ, întrébă:

„Dér Rusia aștepta-va ea, pănă ce mânile Austro-Ungariei și Germaniei vorŭ fi libere? Privi-va indiferentă Rusia la intrigile din Bulgaria, la esploatarea Serbiei, la maghiarisarea Slavilorŭ din Ungaria, la polonisarea Rușilorŭ galițianĭ? Grăbirea rĕsboiului e decĭ în interesulŭ... Rusiei, întârḍierea în alŭ... Austriei.“

Vederile desfășurate în acéstă broșură suntŭ vederile tuturorŭ politicilorŭ și publiciștilorŭ rușĭ, despre acésta s'a pututŭ convinge orĭ-ce omŭ, care a urmăritŭ pressa rusă cu atențiune de câte orĭ a tratatŭ tema de mai susŭ.

Rusia conteză, într'unŭ casŭ de rĕsboiu cu Austro-Ungaria, pe stările de încordare și de dușmăniă, în care se află popórele din monarchia nóstră, din causa privilegiurilorŭ unora și nedreptățirilorŭ altora.

Dér pe când guvernulŭ din Viena își dă tóte silințele posibile a mulțămi popórele din partea translaitană a monarchiei și a și-le câștiga cu trupŭ și sufletŭ pentru monarchiă, satisfăcêndu-le rêndŭ pe rêndŭ trebuințele culturale-naționale și lărgindŭ puținŭ câte puținŭ sfera drepturilorŭ lorŭ politice, pe atuncĭ guvernulŭ ungurescŭ împreună cu tote partidele politice unguresci și-au pusŭ în capŭ sĕ întindă cu orĭ-ce prețŭ córda pănă la estremŭ.

Și ḍi de ḍi întindŭ córda, nedreptățindŭ când o naționalitate când alta, scurtândŭ drepturile politice și culturale-naționale când ale uneia când ale alteia, persecutândŭ pe bărbații de inimă când ai uneia când ai alteia dintre naționalitățĭ, mergêndŭ cu uneltirile de maghiarisare pĕnĕ a smulge copii din sînulŭ naționalitățiĭ căreia aparținŭ și a'i înstreina între Ungurĭ spre a fi maghiarisațĭ, precum se întêmplă cu sêrmanii copii Slovacĭ.

Gândéscă-se seriosŭ Ungurii dela putere la urmările faptelorŭ lorŭ și sĕ nu pérḍă nicĭ unŭ momentŭ din vedere, că în momentele de crisă vorŭ avé nevoiă tocmai de acele naționalitățĭ, pe care aḍi le nedreptățescŭ.

Scrisorĭ de aderință adresate generalului Traianŭ Doda.

Oravița, 15 Oct. 1887.

Aderămŭ întru tóte la enunciațiunile cuprinse în literile, ce ai adresatŭ dietei țĕrii. Te felicitămŭ pentru curagiulŭ civicŭ și iubirea neclătită către națiunea Ta. Dumneḍeu cu Tine și cu causa ce o aperĭ.

Andreiu Ghidiu, protopresbiterŭ; Ilie Trailă, advocatŭ; Simeonŭ Mangiuca, advocatŭ; Ioanŭ Lepa, advocatŭ; Alexandru Coca, candidatŭ de advocatŭ; Alexandru Mangiuca, candidatŭ de advocatŭ; Ioanŭ Țĕranŭ, Nicolae Tatucu, preotŭ ortodoxŭ; Iacobŭ Botosŭ, brutariu; Mihaiu Fometescu, cojocarŭ; Nicolae Hosca pictorŭ; Mateiu Stroia, argăsitorŭ; Petru Manețiu, croitorŭ; Sofronie Motea, argăsitorŭ; Ioanŭ Bogdanŭ, docinte greco-catolicŭ; Adamŭ Manciu, economŭ; Valeriu Dionisie, docinte gr.-cat.; Mateiu Ciorei, economŭ; Vasiliu Pascu, parochŭ greco-catolicŭ; Adamŭ Manciu, agronomŭ; Ioanŭ Ioțioviciu, comerciantŭ; Adamŭ Manciu, Petru Cipu, economĭ; Ioanŭ Iuica, preotŭ ortodoxŭ; Teodorŭ Petcu, agronomŭ; George Popoviciu, preotŭ ortodoxŭ; Matia Beica, economŭ; Nicolae Simu, învĕțătorŭ; Ilie Beica, agronomŭ; Ioanŭ Petroviciu, preotŭ ortodoxŭ; Trifu Ciorei, economŭ; Ioanŭ Bistreanŭ, oficiantŭ în pensiune.

Oradea mare, 13 Oct. 1887.

Aderămŭ la vederile și ținuta expresă în epistola adresată către președintele dietei. Te felicitămŭ pentru acéstă ținută bărbătéscă.

Aderenții partidei naționale române.

Ilustrisime Domnule Generalŭ! Bine-voesce a primi profunda nóstră aderență pentru adevĕrurile, ce le-ai spusŭ în scrisórea adresată către președintele dietei țĕrii. Suntemŭ mândri a Te felicita, căcĭ și acum, ca totdéuna, ai împlinitŭ o datorie față de Tronŭ și față de națiunea Ta. Te asigurămŭ sĕrbătoresce, că convingerile Tale suntŭ convingerile nóstre.

Iladia, în 10 Oct. n. 1887.

Ai Ilustrității Tale

Stimătorĭ: Petru Popoviciu, gr.-or.; Octavianŭ Madincea, preotŭ românŭ; Dimitrie Lința, învĕțătorŭ românŭ gr.-or.; Iónŭ Popoviciu, neguțătorŭ; Teodosie Popoviciu, neguțătorŭ; Petru Ania, neguțătorŭ; Iosifŭ Ania, economŭ; Pavelŭ Ania, economŭ; Iónŭ Ania, economŭ; Iónŭ Zeico, neguțătorŭ; Miloșŭ Luchiciu, învĕțătorŭ gr.-cat.; George Verca, învĕțătorŭ gr.-or.; Iónŭ Țêpeu, măiestru; Pavelŭ Catina, faurŭ; Iónŭ Zeico, economŭ; Nicolae Murgu, Iosifŭ Catina, Iónŭ Murgu, Radulea Iosifŭ, Ilie Murgu, Nicolae Radulea, Iónŭ Murgu, Davidŭ Lázarŭ, Pavelŭ Luca, neguțătorŭ; Lazarŭ Lazarŭ.

Vorbirea lui Kalnoky și pressa rusă.

„Journal de St. Petersbourg“ voesce sĕ aștepte textulŭ oficialŭ alŭ discursului comitelui Kalnoky, deórece unele părțĭ din discursŭ au datŭ prilegiu la unele observațiunĭ și au produsŭ o mare surprindere. Pentru acum numitulŭ ḍiarŭ rusescŭ voesce sĕ constate că modulŭ cum înțelege comitele Kalnoky situațiunea principelui Ferdinand de Coburg se deosibesce fórte multŭ de părerea guvernului rusescŭ. După părerea comitelui Kalnoky, acestei situațiunĭ, pentru ca sĕ fie legală, nu'i mai trebue decâtŭ confirmarea puterilorŭ. Rusia din potrivă nicĭodată n'a recunoscutŭ legalitatea alegerei Sobraniei bulgare, deórece chiar acéstă adunare n'a fostŭ decâtŭ produsulŭ violenței și alŭ ilegalității. Avêndŭ în vedere acéstă deosebire de vederĭ în ce privesce punctulŭ de plecare, este anevoie d'a ajunge la o înțelegere în privința crisei bulgare. Ḍiarulŭ din Petersburgŭ încheie articolulŭ sĕu cu următórele cuvinte:

„In ce privesce străduințele comitelui Kalnoky d'a câștiga pe Rusia pentru causa păcei, n'avemŭ nevoie d'a releva, că ele ar fi multŭ mai folositóre décă ar fi îndreptare în altă parte. Acéstă pace este totŭ atâtŭ de puținŭ amenințată, pe câtŭ este de amenințată independința popórelorŭ balcanice. Acestea suntŭ numai vorbe, care au succesŭ înaintea parlamentelorŭ și care n'au altceva în vedere decâtŭ acestŭ succesŭ“.

După o telegramă din Moscva discursulŭ comitelui Kalnoky sapă o nouă grópă între Rusia și Austria. Politica lorŭ în Orientŭ pare într'unŭ modŭ definitivŭ nereconciliabilă. Se consideră în Moscva ca o nerușinare silința ce'șĭ dă Austria pentru a'șĭ aroga rolulŭ de amicŭ alŭ țĕrilorŭ balcanice, în opunere cu Rusia, care în timpŭ de secole, a făcutŭ pentru aceste țĕrĭ sacrificii necalculabile. Destăinuirile d-lor Crispi și Kalnoky suntŭ socotite ca expresiunea chiar a unei politice ce revoltă opiniunea publică. Cu tóte acestea ele nu schimbă întru nimicŭ posițiunea actuală a Rusiei, care este unanimŭ considerată ca avantagiósă. Evoluțiunile ligei Europii centrale vorŭ aduce necesarmente ceea ce fù aci totdéuna doritŭ într'unŭ modŭ arḍĕtorŭ, mai cu sémă o acțiune combinată a Rusiei și a Franciei, care va paralisa orĭ-ce altă combinațiune și va asigura victoria justiției, când ceasulŭ rĕsbunării va suna.

Trupele rusescĭ la granița austro-ungară.

Ḍiarulŭ germanŭ „Kreuzzeitung“ scrie următórele:

Unŭ prietenŭ alŭ ḍiarului, care a avutŭ o mare afacere comercială în Rusia, reîntorcêndu-se, ne comunică că scirea ḍiarului „Kreuzzeitung“ privitóre la concentrarea trupelorŭ rusescĭ pe granița austriacă la începutŭ a fostŭ primită cu îndoială, deórece nu se putea crede, că guvernulŭ rusescŭ, când comerciulŭ decresce și calamitatea rublelorŭ cresce, va esecuta nisce mĕsurĭ, carĭ sĕ măréscă neîncrederea în intențiunile pacinice ale politicei rusescĭ și în acelașĭ timpŭ sĕ măréscă și neliniscea economică.

Din nenorocire nu mai rĕmâne nicĭ o îndoială în privința comunicărei nóstre, deórece întréga divisiune de cavalerie dela Moscva, precum și o mulțime de tunurĭ au plecatŭ d'acolo și nu mai este pentru nimenea secretŭ că

trupele au plecatŭ spre granița austriacă, oprindu-se în apropiere de Lublinŭ.

D'asemenea la Vilna s'a vorbitŭ fără nicĭ unŭ încungiurŭ că și acolo trebuie sĕ soséscă trupe, pentru ca sĕ sporéscă numĕrulŭ trupelorŭ, care se găsescŭ la granița prusiană.

Noi, din parte-ne, adăogămŭ la acéstă comunicare, care ne vine și din altă parte sigură, esplicațiunea că divisiunea de cavaleriă No. 13, dela Moscva, după cum se scie aparține districtului 13 militarŭ și se compune din regimentele de dragonĭ 37, 38 și 39, din regimentulŭ de cazacĭ Orenburg No. 2, și două baterii călărețe, și că, ținĕndŭ că acele regimente au 6 escadróne, trupele rusescĭ la granița austriacă se sporescŭ, nicĭ mai multŭ nicĭ mai puținŭ, decâtŭ cu 24 de escadróne și 16 tunurĭ.

Cum că s'au trămisŭ trupe și spre granițele nóstre prusiane este fórte ușorŭ posibilŭ, deórece în cercurile militare din Petersburgŭ încă în primăvéră s'a vorbitŭ de acestŭ lucru. De altmintrelea nicĭ Rușii nu tăinuiescŭ că ei lucréză din rĕsputerĭ la construirea liniilorŭ ferate de ostŭ și la terminarea lucrărilorŭ de fortificațiunĭ, și că în specialŭ linia Narev este aceea de care ei se îngrijescŭ mai multŭ.

Revoltă în Bulgaria.

Din Bulgaria a sositŭ scirea că o bandă de insurgențĭ, după ce ar fi pusŭ mâna pe Eski Zagra, s'ar fi îndreptatŭ spre Têrnova. Guvernulŭ din Sofia ar fi espediatŭ în grabă trupe spre a pune mâna pe insurgențĭ.

O telegramă din Sofia dela 7 Noemvre spune că turburările isbucnite în Eski-Zagra parŭ a fi mai grave de cum se credea la începutŭ. Deși organele guvernului asiguraseră, că ordinea s'a restabilitŭ, totușĭ la 6 Noemvre s'au trimisŭ trupe rumeliote în marșŭ forțatŭ spre Eski-Zagra. Circulă sgomotulŭ, că miliția locală și jandarmii au avutŭ o luptă de mai multe ceasurĭ cu rebelii.

Confederațiunea balcanică.

„Correspondance de l'Est“ primesce următórea telegramă din Sofia:

D-nii Stambuloff și Stransky au de cât-va timpŭ numeróse conferințe cu d-nii Rangabe, ministrulŭ Greciei, Beldiman, ministrulŭ Serbiei. Miniștrii bulgarĭ au căutatŭ sĕ convingă pe cei trei diplomațĭ că principele Ferdinand ar putea cu înlesnire sĕ fiă recunoscutŭ de Grecia, de România și de Serba, ca unele ce n'au negarantatŭ tratatulŭ din Berlinŭ și nu suntŭ prin urmare rĕspundĕtóre. Unŭ asemenea actŭ ar fi primulŭ pasŭ făcutŭ spre formarea unei lige a statelorŭ balcanice.

Diplomațiĭ au făgăduitŭ că are sĕ refere guvernelorŭ respective; dér au esprimatŭ în acelașĭ timpŭ îndoelĭ în ceea ce privesce necesitatea demersurilorŭ lorŭ. Dênșii au obiectatŭ, că este adevĕratŭ că cele trei puterĭ n'au semnatŭ tratatulŭ din Berlinŭ, dér că au câteșĭ trele interesŭ ca tratatulŭ sĕ fiă menționatŭ.

Nutrimentulŭ soldatului în diferitele armate.

„Pester Lloyd“ face o comparațiă între hrana ce se dă soldatului rusŭ și celui austro-ungarŭ, spre a constata chipulŭ insuficientŭ în care este hrănitŭ celŭ din urmă.

Ânteiu și ânteiu soldatulŭ rusŭ capĕtă *de două orĭ pe ḑi* câte o ciorbă caldă, pe când celŭ austriacŭ numai odată, la amiaḑĭ, și *séra nu capĕtă nimicŭ.*

Porțiunea de pâne ce capĕtă unŭ soldatŭ austro-ungarŭ pe ḑi e de 840 grame; celŭ rusescŭ 1680 grame. Din acésta e liberŭ sĕ-șĭ céră o parte în banĭ. Soldatulŭ rusŭ are pe ḑi 28 decagrame de carne, pe când celŭ austro-ungarŭ numai 19. In timpŭ de postŭ soldatului rusŭ i se dă o duplă porțiă de pește, lucru care s'a introdusŭ și în Germania.

Gradele inferióre încă suntŭ în Rusia mai bine îngrijite decâtŭ în Austro-Ungaria. Sergentulŭ rusŭ capĕtă o duplă porțiă de carne și pește, așa că șĭ póte ținé și femeia. De câtva timpŭ li se mai dă Rușilorŭ, pentru variațiă, și carne de porcŭ.

Soldatu'lŭ francesŭ nu capĕtă pe ḑi decâtŭ 750 grame de pâne; dér o pâne superióră în calitate, albă și hrănitóre. Dimpotrivă rațiunea de carne a soldatului francesŭ e de 30 decagrame, séu 20 decagrame de conserve și 20 de slănină. Soldatulŭ francesŭ capĕtă în 329 ḑile ale anului carne próspĕtă, în 24 conserve de carne și în 24 slănină. Pe lângă asta mai capĕtă vinŭ, zaharŭ și cafea.

Soldatulŭ germanŭ nu e nicĭ pe departe atâtŭ de bine hrănitŭ ca celŭ francesŭ. Are numai 18 decagrame de carne pe ḑi; mai puținŭ dér și decâtŭ celŭ austro-ungarŭ; în schimbŭ capĕtă însĕ mai multŭ din celelalte articole de hrană.

Rațiunea de carne ce capĕtă soldatulŭ în celelalte țĕrĭ e: în Italia 20 decagrame, în Anglia 38, în Turcia 27, în România 40, în Serbia 22.

Mai bine se hrănesce dér, conformŭ acestorŭ cifre, soldatulŭ românŭ.

„Pester Lloyd« termină articolulŭ sĕu cerêndŭ pentru soldatulŭ austro-ungarŭ măcarŭ ceva pentru mâncarea de séra.

SCIRILE ḐILEI.

Cetimŭ în „Kolozsvár« dela 8 Noemvre: »După cum vestesce o fóiă din *Oradea-mare*, în cercurile informate ale societății se vorbesce despre episcopulŭ gr. cat. *Michailŭ Pavelŭ*, că din palatulŭ sĕu episcopescŭ din Oradea-mare voesce sĕ facă unŭ institutŭ de crescere pentru fete, ér' ca reședință pentru sine voesce sĕ cumpere o casă a lui Kovacs, pe care o va străforma amĕsuratŭ recerințelorŭ moderne. In institutulŭ ce se va înființa pentru crescerea fetițelorŭ, atâtŭ limba de învĕmêntŭ, câtŭ și limba de coversațiă în societate va fi limba unguréscă“. — Cu alte cuvinte »Kolozsvar“ bate șeaua; ilŭ sfătuimŭ sĕ'șĭ caute unŭ cuiu tare, de care, sĕ'șĭ atêrne kulturegyletista dorință. In școlă românéscă numai românesce se póte învĕța și conversa.

—x—

In proporțiă cu alte părțĭ, scrie „Kolozsvár«, *din părțile ardelene nu emigréză așa mulți în America.* Emigranții de aicĭ suntŭ în preponderanță Sasĭ. Acésta vré „Kolozs.“ s'o dovedéscă cu imprejurarea, că „Tageblatt“ a primitŭ o epistolă dela unŭ Sasŭ ardeleanŭ emigratŭ în America. — Dreptŭ are fóia bugetară, că din Ardealŭ nu emigréză așa mulțĭ în America, emigréză însĕ fórte mulțĭ în România, cea mai mare parte din emigranțĭ fiindŭ Ungurĭ.

—x—

Advocatulŭ Balog din Zeláu pledéză într'unŭ articulŭ publicatŭ în unŭ ḑiarŭ juridicŭ din Budapesta pentru înființarea unui fondŭ de pensiune *în favorulŭ advocațilorŭ din Ungaria.* Fondulŭ s'ar puté înființa, după părerea numitului advocatŭ, prin arangiarea de balurĭ. Recomandă decĭ sĕ se arangeze în Budapesta unŭ balŭ; câtŭ pentru vênḑarea biletelorŭ de balŭ, ḑice că „despre acésta s'ar ingriji esecutorii noștri.“ — Incă unŭ mijlocŭ de căpĕtuire, prin presiunea esecutorilorŭ judecătorescĭ.

—x—

Bancherulŭ evreu Hirsch Moritz, despre care amŭ amintitŭ că a dăruitŭ o sută de milióne francĭ pentru scopurĭ de binefacere pe séma Evreilorŭ din Europa, este unŭ bărbatŭ fórte meritatŭ pentru Evreii din Ungaria mai alesŭ. „Mii de cererĭ primesce elŭ în fiecare anŭ dela Evreii din țéra nóstră și baronulŭ Evreu Hirsch se grăbesce, precum spune „Kolozsvar“, a le rĕspunde prin câte o scrisóre cu banĭ. Sute de mii a trimisŭ elŭ și până acum pe séma Evreilorŭ sĕracĭ din Ungaria, ér acum, pentru împărțirea celorŭ o sută de milióne francĭ, a cerutŭ dela o dómnă evree, Ioana Bischitz, consemnarea societăților evreescĭ de binefacere din țéra nóstră, căcĭ prin aceste societățĭ vrea sĕ se împartă banii.«

—x—

Cu ḑiua de 1 Noemvre n. s'au mai înaintatŭ în armata comună la gradulŭ de *căpitanŭ cl. I.:* căpitanii de cl. II. *George Horvatŭ* la reg. 51 de inf., *Petru Matica* la reg. 63 de inf.; la gradulŭ de *căpitanŭ cl. II.:* locotenenții *Dan. Mataringa* la reg. 100 de inf., *Demetriu Brumaru* la reg, 83 de inf., *Ienache Ionŭ* la reg. 33 de inf., *Baltasar Fabuș* la reg. 63 de inf.; în despărțĕmêntulŭ comptabilității militare la gradulŭ de *căpitanŭ cl. II.:* locotenentulŭ *Const. Liuba,* la gradulŭ de *sublocotenentŭ: Simionŭ Barba* la reg. 16 de inf., *Ioanŭ Voicu* la reg. 64 de inf.

—x—

Din *bugetulŭ ministeriului de rĕsboiu comunŭ* alŭ monarchiei nóstre se plătescŭ astăḑĭ: 30 generalĭ de artileriă și cavaleriă (Feldzeugmeister), 161 locotenențĭ feldmareșalĭ (Feldmarschallieutenant), 234 generalŭ-maiorĭ, adecă laolaltă 425 generalĭ; apoi 530 colonelĭ, 1187 maiorĭ, 3152 căpitanĭ de infanteriă și cavaleriă, 935 locotenenți, 588 sublocotenențĭ, 57 preoțĭ militarĭ, 126 auditorĭ, 659 medicĭ, 155 oficerĭ de comptabilitate și 1543 oficianțĭ militarĭ, așa déră aprópe 9700 oficerĭ.

—x—

D-lŭ *Ioanŭ Drăgălina,* sublocotenentŭ c. r. la reg. de infanteriă Nr. 43, Caransebeșiu, a eșitŭ din armata austro-ungară și a intratŭ în aceeașĭ calitate în armata României, spune „Luminătorulŭ«.

—x—

Cetimŭ în „Rĕsboiulŭ«; Mai mulțĭ tinerĭ convenindŭ a forma o societate literară și sciințifică și avêndŭ consimțĕmêntulŭ marelui poetŭ românŭ Eminescu s'a hotărâtŭ ca acéstă societate sĕ pórte numele de *„Societatea Eminescu“.* Totdeodată s'au împărțitŭ liste pentru a strînge banĭ spre a da o representațiă teatrală în folosulŭ marelui poetŭ.“

—x—

Bugetulŭ orașului Bistrița pe anulŭ 1888 e preliminatŭ la veniturĭ ordinare cu 121,140 fl. și la veniturĭ estra-ordinare cu 271.500 fl. Cheltuelile ordinare suntŭ preliminate cu 86,847 fl. și cheltuelile estra-ordinare cu 305,000 fl. Bugetulŭ are decĭ unŭ escedentŭ de 792 fl.

(5.) FOILETONŬ.

LOGOFĔTULŬ MATEIŬ

NOVELĂ.

Era în contra obiceiului sĕu, de a pleca așa de vreme, dér așa se întêmplă uneorĭ, eștĭ cuprinsŭ de unŭ dorŭ de plecare și astfelŭ facĭ lucrurĭ, despre carĭ abia târḑiu îțĭ poțĭ da séma de ce le-ai făcutŭ.

Ceilalțĭ au mai rĕmasŭ, dér Mateiŭ încălecà pe negrulŭ sĕu și luà drumulŭ dealungulŭ.

Afară rĕsărise luna, nu pentru ca sĕ'i facă lui Mateiŭ vre-o impresiă, ci pentru că era timpulŭ sĕ rĕsară, și adia puținŭ vêntulŭ, ceea ce'i cădea de totŭ bine după petrecerea dela Rădița.

Calulŭ o luà în boestru lăsândŭ unŭ lungŭ prafŭ după elŭ, și mergea unde'lŭ ducea stăpânulŭ sĕu.

Deodată Mateiŭ îșĭ oprì calulŭ.

„Am făcutŭ rĕu că am pornitŭ,“ îĭ trecù prin minte, „căcĭ de sigurŭ ceia....... vorŭ crede că eu mergŭ la Maruța.“

Și cum se oprise elŭ, voia sĕ se întórcă, dér făcù câteva smuciturĭ în drépta și în stânga și în cele din urmă gândindŭ în sine — »ce 'mĭ pasă!“ — trase pintenĭ negrului și acesta sburà până la curte.

Acolo se afla și Maruța.

Când a plecatŭ logofĕtulŭ, Rădița a eșitŭ în pragŭ și proptită de stâlpulŭ ușeĭ se uita mâniósă cătră satŭ.

„Tóte 'sŭ până odată!“ grăì ea în sine și întrà érăși în casă.

V.

Mai era puținŭ până la curte.

Cânii, carĭ din pricina arșiței sórelui tótă ḑiulița au statŭ ascunșĭ prin bălării, începură a lătra.

Când se apropià bine de curte, se potoliră și cânii, căcĭ cunoscură pe Mateiŭ; dér cu tóte acestea totŭ se mai chilălăiau în semnŭ de pretiniă.

Logofĕtului îĭ era nĕcazŭ, deórece credea că se vorŭ scula boerii din somnŭ.

Nu de coconulŭ Nae se temea Mateiŭ, ci se temea de cocóna Eleftera, și nu i-ar fi venitŭ la socotélă sĕ se deștepte din somnŭ.

Curtea boerécă este încunjurată cu gardŭ înaltŭ de-unŭ stânjinŭ, are o póртă mare cătră drumŭ și o portiță cătră satŭ.

Pe acéstă portiță a întratŭ logofĕtulŭ, căcĭ pe aci era dosulŭ căsciórelorŭ, unde se afla Maruța.

Mateiŭ îșĭ legà calulŭ de gardŭ, se strecurà frumușelŭ în dosulŭ căsciórelorŭ, se apropià de feréstra care era în fundŭ, și se uita în căsciоră. Era ceva mai depărciorŭ, așa că nu putea fi observatŭ.

In căsciоra era Maruța. Era de totŭ veselă și cânta.

Mateiŭ cuprinsŭ de unŭ neastâmpĕrŭ, voia sĕ se apropiă de feréstră, dér par'că nu'lŭ lăsa inima; îĭ mai plăcea sĕ privéscă din depărtare printre drugii de ferŭ.

Se gândea logofĕtulŭ la felŭ de felŭ de lucrurĭ, cu tóte acestea repede îĭ periră gândurile și plecà dreptŭ la feréstră.

— Bună séra Maruțo! — ḑise elŭ și se apucà cu drépta de drugii dela feréstră și se uita cu mare dragoste.

Maruța era îmbrăcată într'o rochiă albastră, cu o cămașe albă ca lebeda în apă.

Ea n'a băgatŭ îndată de sémă, cine este la feréstră, de aceea când se întórse tresărì.

Ea rĕmase în acelŭ locŭ unde se afla, și'șĭ muta privirile dela feréstră în pămêntŭ și din pămêntŭ érăși la feréstră. Intr'unŭ târḑiu se apropià și ea puținŭ și începù sĕ vorbéscă:

— Unde ai fostŭ, Mateiŭ, de vii așa târḑiu? — ilŭ întrebà ea. — Ai avutŭ vre-o trébă? Eștĭ îmbrăcatŭ ca de horă?!«.

Mateiŭ stĕtù puțintelŭ fără sĕ ḑică ceva.

— N'amŭ fostŭ la horă, Maruțo, am fost airea! — rĕspunse elŭ.

— Unde ai fostŭ? — ilŭ mai întrebàea odată.

— Astăḑĭ e Duminecă și am fostŭ la primblare, — începù logofĕtulŭ, cu tóte acestea nu se simțea bine că nu spune adevĕrulŭ, și era cuprinsŭ de unŭ felŭ de nĕcazŭ. „La ce sĕ mințŭ ca unŭ băiatŭ“? îĭ trecù prin minte și continuà astfelŭ: — Am fostŭ la horă Maruțo, am fostŭ la horă la Rădița, și de aḑĭ înainte, nu mai jelesŭ pe maica, am sĕ mergŭ totdéuna la horă!

Din cerculŭ Ighiului, Octomvre 1887.

Domnule Redactorŭ! Terminându-se şi a doua alegere de deputatŭ dietalŭ în cerculŭ Ighiului pe periodulŭ de 5 anĭ următorĭ, nimenĭ după cunoscinţa mea nu şi-a luatŭ ostenéla a da publicului română ocasiune prin vreunŭ diarŭ de a fi informatŭ despre constituţionalulŭ actŭ, măritŭ atâtŭ de diarele maghiare.

După prima alegere în care cu aclamaţiune fù alesŭ fostulŭ ministru Kemény Gábor, toile unguresci fără partidă îşĭ esprimau părerea de rĕu că alesulŭ lorŭ nicĭ într'atâtŭ nu-i învrednicesce cu presenţa lui, încâtŭ sĕ-i pótă striga unŭ sĕ trăéscă: ilŭ ţineau măreţŭ, îngâmfatŭ şi cu totulŭ mai pre susŭ de clasele ce începŭ dela baronŭ în josŭ. Ca sĕ-i mulţămescă şi cu o lovitură sĕ prindă douĕ muşce. fostulŭ ministru se scoborî din palaturile lui cele pompóse, aprópe de cei din colibă şi ţinêndŭ în mai multe locurĭ vorbirĭ alegĕtorilorŭ sĕi, între altele dise în comuna Ighiu, mângâindŭ pe alegĕtoriĭ cu aceea: „că guvernulŭ dimpreună cu dieta ţĕrii în continuu lucră pentru prosperarea şi bunăstarea poporului în tóte direcţiunile: agricole, industriale, comerciale şi politice; în cele agricole a ridicatŭ cultura viilorŭ (décă nu altfelŭ, dér prin filoxeră), în cele industriale s'a silitŭ a da pe mâna industriaşilorŭ banii ţĕrii prin procurarea trebuincióselorŭ pe séma armatei; în cele comerciale se silesce a ridica comerciulŭ prin tractate vamalĭ; în cele politice, ce amŭ dobênditŭ? Amŭ dobênditŭ aceea ce antecesorii noştri înţelepţĭ de multŭ au doritŭ şi la care încă dinainte de 1848 au lucratŭ, adecă „Uniunea," care garantéză şi Ardealului putere cuvenită, căcĭ Ardealulŭ încă din anii lui Rákoczi până acum nu avù legĭ sancţionate în tótă forma; şi alŭ doilea, cine cetesce foile se póte convinge despre „Magyar eszmének valodiságá-ól," adecă ideea maghiară de statŭ.

Era vorba ca sĕ-şĭ dea mulţămita fiindŭ alesŭ în Săcuime, dér terenulŭ liberŭ totuşĭ n'a lăsatŭ spre a i-se pregăti altuia şi astfelŭ s'a depărtatŭ cu cuvintele: că »încă nu scie care mandatŭ ilŭ va ţiné.«

După abdicerea de mandatulŭ din cerculŭ Ighiului, s'a candidatŭ de o partidă Dr. Rosenberger Gyula, advocatŭ în Pesta, care într'unŭ duelŭ avutŭ împuşcase pe unŭ Batyani, éră de altă partidă, ambe însĕ guvernamentale, Br. Kemény Géza, pentru care ţinuse Kemény Gábor terenulŭ ocupatŭ. Acesta în vorbirea ţinută în formă de programŭ singurŭ a desaprobatŭ colosulŭ bugetŭ, ce absórbe averea ţĕrii, dér totuşĭ nu póte se dică că timpulŭ e venitŭ pentru scăderea lui, căcĭ numai armata sórbe circa 40,000.000 fl., déră acelea suntŭ de lipsă pentru că câtă vreme le dau acelea, scimŭ la spatele nóstre o armată de unŭ milionŭ douĕ sute de mii, de care în timpulŭ presentŭ nu ne putemŭ lipsi şi credemŭ că acea armată se va bate bine, şi încă nu preste multŭ timpŭ, după ce va trece preste noi catastrofa care e tare apropiată; atuncĭ numai se póte micşora budgetulŭ.

Déră sĕ trecemŭ la actulŭ de alegere, care mai multŭ ne interesézā din punctulŭ de vedere politicŭ. Am fostŭ cetitŭ că la alegerea primă, unde numai unŭ candidatŭ fusese, Românii au putută rĕmâné pasivĭ, acum însĕ, când lipsa era mare, totŭ aparatulŭ comitatului începêndŭ dela comitele supremŭ până la celŭ din urmă oficialŭ fură puşĭ în mişcare umblândŭ din comună în comună cu promisiunĭ şi intimidărĭ, după cum sĕ póte vedé din alte diare. Pe lângă tóte estea nu ne am fi aşteptatŭ ca sĕ vedemŭ şi din alte comitate dândŭ materialulŭ lorŭ brutŭ pentru scóterea din urnă a lui Kemény Géza.

Mai puţinŭ amŭ aşteptatŭ ca solgăbirĕulŭ sĕu nu sciu cine sĕ influinţeze într'atâtŭ asupra unorŭ locuitorĭ cu dreptŭ de votŭ, fiă chiar şi sărăntocĭ sĕu numai flămândĭ, ca sĕ alerge la urnă cale de o di spre a strica pasivitatea română sigilată în 1881, 1884 şi 1887, între carĭ chiar şi notarulŭ Bariţiu, despre care se vorbesce că n'ar fi chiar flămândŭ, nicĭ dóră golŭ, şi totuşĭ făr' de ruşinare în fruntea a douĕ-trei-decĭ votisanţĭ, între carĭ şi preotulŭ gr. cat. Meteşiu din Cărpinişiu şi învĕţătorulŭ din Buciumĭ Ioanŭ Lupu, Vasiliu Corpade învĕţătorŭ, şi alţĭ notarĭ şi birae cu cioportulŭ fură aduşĭ de numiţii spre a nu rĕmâné mai pe josŭ de Iuda.

Nu puţinŭ ne dóre de faptele fără legătură ale celorŭ ce se dicŭ pre sine Românĭ, căcĭ începêndŭ de acolo la vale toţĭ notarii şi biraele cu ciurdile lorŭ marĭ şi micĭ la poruncă au alergatŭ la urnă; dintre aceştia putemŭ numi pre notariulŭ din Zlatna Albini, notariulŭ din Feneşiu, notariulŭ Nanŭ, totŭ notarĭ, carĭ românĭ nu vorŭ puté fi niciodată; apoi notariulŭ din Şardŭ Pap János, cu toţĭ ai lui din Şardŭ. Nu mai puţină atenţiune merită notariulŭ din Bucerdea vinóse Nesztor Miklos, care atâtŭ de frumosŭ îţĭ vorbesce, de toţĭ cei carĭ nu-lŭ cunoscŭ şi nu-i sciu faptele i-ar crede, dér noi ilŭ scimŭ bine că e unŭ cameleonŭ, şi numai pe astfelŭ de căi a fostŭ susţinutŭ în oficiu pe conta Românilorŭ; fiă-i de bine, dée Dumnedeu, ca precum se încércă a rădica nemulŭ românescŭ pe astfelŭ de căi, aşa sĕ fiă rădicatŭ şi vada lui. Din lista celorŭ cu douĕ feţe nu lipsesce nicĭ Metes Mozes din Cricău, care tare bine imitéză pre »mâţa blândă ghiară rĕu", cunoscutŭ ne este din tóte purtările d-sale că ce Românŭ bunŭ e. Spre completarea neoneştelorŭ serviţii vine la rĕndulŭ sĕu Clemente Papiu de Galthoi, preotulŭ Sântimbrului şi administratorŭ protopopescŭ, pre care se vede că nicĭ seminariulŭ, nicĭ preoţia nu l'a luminatŭ şi duchulŭ săntŭ nu l'a încununatŭ cu darulŭ de a'şĭ iubi neamulŭ. Şi sciţi de ce s'a folositŭ fiindŭ întrebatŭ: că de ce a alergatŭ la urnă aducêndu-şĭ mamelucii cu sine: „că fiindŭ datorŭ la Colleghiulŭ din Aiudŭ, l'a ameninţatŭ că nu-lŭ mai aşteptă décă nu va votisa. Frumósă laudă orĭ scusă!

Atâtŭ acestora, câtŭ şi celorlalţĭ docenţĭ: Stefanŭ Popŭ, Georgiu Mitrofanŭ, carĭ trăescŭ din sudórea Românului, pentru ca sĕ jóce ceardaşŭ, apoi lui Pap Gyuri din Galda inf., ca şi lui Şerbanŭ din Galthiu, carĭ se satură cu căpăii domnescĭ, pe carĭ nu'i despreţuesce nicĭ papa Paulŭ Cosma din Negrelesci fiindŭ şi vĕnătorŭ, din care pricină a venitŭ la Vălău gatându-se prescurile, Dumnedeu sĕ le ajute, precum ajută şi ei neamului românescŭ.

Aceste paserĭ de nópte trebue sĕ se cunóscă de pe penele lorŭ pe viitorŭ şi le recomandămŭ atenţiunei publicului română.

Cincinatŭ.

Sciri poliţienescĭ. De câteva sĕptĕmânĭ o parte din poporaţiunea Braşovului e agitată de unŭ sgomotŭ caracteristicŭ ce ese din grópa orăşenéscă de lemne, sgomotŭ ce seménă cu respiraţia grea cu gemete a unui omŭ. Sgomotulŭ se aude séra si nóptea. Mulţime de ómenĭ adunaţĭ pe promenada de josŭ se încércă a'şĭ esplica acestŭ misteriosŭ sgomotŭ ce ese din zidulŭ celŭ vechiu. Unii au mersŭ în fantasia lorŭ aprinsă până a dice, că în didŭ se află o fiinţă de viu îngropată, care ar vrea sĕ iésă afară. Chiar poliţia a căutatŭ sĕ afle acéstă fiinţă şi înarmată cu scărĭ s'a suitŭ pe didŭ. Acum spre liniştirea publicului, servéscă spre sciinţă, că în didŭ se încuibase fără grije o cucuvea şi pórtă de nasŭ publiculŭ în fiăcare séră. Nu-i vorbă, poliţia a intervenitŭ în acéstă neplăcută afacere, dér nu din motivulŭ, că dóră ar deslega vr'o enigmă, ci fiindŭ că câţiva copii curagioşĭ vrêndŭ sĕ ardă acea fiinţă misteriósă, făcuseră în grópa de lemne unŭ focŭ măricelŭ, care a trebuitŭ sĕ fiă stinsŭ de poliţiă, deórece ar fi putută lua dimensiunĭ neplăcute.

Duuineca trecută, espresulŭ Nr. 73 fù surprinsŭ furândŭ paserĭ cântăreţe. Se vede că în zelulŭ lui de a fura nu se gândise că numĕrulŭ de pe căciulă, ce se vede de departe, ilŭ póte trăda.

Lunĭ s'a găsitŭ în colţulŭ Stradei teatrului unŭ medalionŭ de aurŭ. Păgubaşulŭ ilŭ póte găsi la poliţiă.

Acum câteva dile, lucrătorulŭ de metale Karl Schramm fù găsitŭ fără ocupaţiune, avêndŭ la elŭ şi câteva foi scrise de elŭ însuşĭ, de cuprinsŭ confusŭ revoluţionarŭ, cărora însĕ nu li s'a datŭ nicĭ o importanţă deórece autorulŭ e unŭ individŭ cu mintea mărginită şi turburată, care acum doi anĭ a fostŭ adăpostitŭ într'unŭ institutŭ de nebunĭ. Numitulŭ lucrătorŭ fù espulsatŭ din oraşŭ în comuna sa Leobesdorf.

Acum câtevă dile s'a perdutŭ pe drumulŭ din Uliţa négră în Uliţa vămii o pipă de spumă de mare ferecată cu argintŭ. Aflătorulŭ binevoiască a o preda la poliţiă, în schimbulŭ unei remuneraţiunĭ corespundĕtóre ce o va primi dela păgubaşŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BERLINŬ, 11 Noemvre. — După cum comunică „Monitorulŭ imperiului", consultaţiunea medicală ce s'a ţinutŭ erĭ în San-Remo n'a înlăturatŭ, durere, temerile ce le-a esprimatŭ din nou Dr. Makenzie despre suferinţa prinţului de corónă. O decisiune definitivă se va lua după ce se va face o cercetare microscopică.

Banca imperială refusă lombardarea valorilorŭ ruse. Disposiţiunea acésta se motivéză cu conclusulŭ principiarŭ luatŭ din parte dătătóre de mĕsură.

CHICAGO, 11 Noemvre. — Lingg, unulŭ dintre anarchistii, a cărorŭ esecutare a fostŭ fixată pe adĭ, s'a împuşcatŭ în închisóre prin aprinderea unei capsule esplosive.

PARIS, 11 Noemvre. — Guvernulŭ a ordonatŭ cercetare în privinţa afacerei Wilson ce s'a ivitŭ în procesulŭ Caffarel.

DIVERSE.

Adâncĭ bĕtrâneţe. — In diua de 16 Octomvre curentŭ, a încetatŭ din viéţă, în comuna Cojasca, plasa Ialomiţa, judeţulŭ Dâmboviţa, unŭ locuitorŭ anume Oprea Stângaciu, rudarŭ, în etate de *162 anĭ;* elŭ era cunoscutŭ de toţĭ sătenii din localitate, cărora le povestea din timpurile cele mai vechĭ. Numitulŭ fiindŭ de o talĭă înaltă, vĕrsta ilŭ gârbovise atâtŭ de multŭ încâtŭ capulŭ ajunsese la mijloculŭ corpului, cu tóte acestea era sĕnătosŭ şi umbla încă după hrană. Dintre copii făcuţĭ în timpulŭ căsătoriei sale, cea mai mare parte au încetatŭ din viéţă în vĕrstă.

Cununiă. *Emanoilŭ Arghiriadi* şi D-şóra *Ecaterina Voina* îşĭ vorŭ serba cununia religiósă Duminecă 1 Noemvre la orele 4 p. m. în Sf. Biserică a mănăstirei Sinaia. Adresămŭ felicitărĭ tinerei părechĭ!

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Astfelŭ grăi logofĕtulŭ şi se depărtă puţinŭ dela feréstră.

Maruţa rĕmase pe gândurĭ. Sufletulŭ ei era cuprinsŭ de felŭ de felŭ de bănuelĭ şi nu'şĭ putea da sémă despre pricina care'lŭ face pe Mateiŭ sĕ mérgă la horă.

Işĭ ridică faţa ei albă şi se uita la Mateiŭ, se uita însĕ mai cu dinadinsulŭ ca altădată, par'că voia anume sĕ se convingă despre lucrurĭ, carĭ o neliniştéau.

— De ce mergĭ la horă? — întrebă Maruţa cuprinsŭ de unŭ tremurŭ, — de ce mergĭ la horă? — adause ea, se apropiă de feréstră şi se apucă cu amêndouĕ mânile de dragii ei.

Logofĕtulŭ rĕmase rece la acéstă întrebare.

— Nu'ţĭ închipui, Maruţo, că eu merg la horă pentru cineva. Crede tu ce'ţĭ spunŭ, căcĭ când m'am hotărîtŭ sĕ mergŭ la horă, eram fórte nĕcăjitŭ. Am fostŭ, e adevĕratŭ! Acum însĕ am venitŭ sĕ te vĕdŭ ce mai facĭ. Am venitŭ ... iată aşa.... fără sĕ'mĭ fi trecutŭ prin minte că am sĕ viu. Veneam eu şi altădată, dér adĭ cum va fi fostŭ de rĕndŭ, am venitŭ mai târdiorŭ. Fără sĕ sciu de ce am venitŭ, vĕdŭ că aflându-mĕ lângă tine, îmĭ mai fugŭ gândurile, mĕ simtŭ mai bine şi mai mulţămitŭ.

Gătândŭ aceste vorbe, Mateiŭ se apropiă érăşĭ de feréstră şi apucă cu mânile drugii de ferŭ şi cum s'a fi întâmplatŭ, într'o mână a apucatŭ şi mâna Maruţei.

Maruţa sta şi nu dicea nimica. Nu cerca a'şĭ lua mâna de pe drugŭ, dér nicĭ lui Mateiŭ nu'i trecea aşa ceva prin minte.

Maruţa nu dicea nimica, dér inima ei bătea, şi acéstea o simţea ea, şi scia că nu bate de géba, deórece într'adevĕrŭ se simţia fórte bine.

»De nu ne-arŭ vedea cineva! îi trecù prin minte ca unŭ fulgerŭ, dér îndată îşĭ uită érăşĭ de sine şi'şĭ plecă capulŭ spre drugii de ferŭ, ér logofĕtulŭ Mateiŭ o cuprinse printre drugĭ, şi se uita cu dragŭ în ochii ei plinĭ de focŭ.

Calulŭ logofĕtului începù sĕ se mişce, începù sĕ nechezo şi astfelŭ Mateiŭ se întórse cătră gardŭ, îi strigă odată pe nume şi negrulŭ se astêmpĕră.

Mai stĕtù puţinŭ şi apoi plecă.

Maruţa rĕmase în posiţia ei, par'că nicĭ nu băgase de sémă că Mateiŭ a plecatŭ, când deodată intră la ea în căscióră baba Rada, o femee din satŭ, carea lucra câte ceva prin curte.

Baba Rada era doctorulŭ satului şi se pricepea de totŭ bine „la tóte bólele şi la tóte blesnele", cum dicea ea, „căcĭ suntŭ multe bóle în lume, şi décă suntŭ, trebue sĕ fiă pentru fiăcare câte unŭ lécŭ«.

Când intră baba Rada, Maruţa rĕmase speriată ca şi cum s'ar simţi vinovată de ceva.

Rada rĕmase în uşe şi băgă de sémă că Maruţa nu-i ca de obiceiu şi de aceea o întrebă:

— Ce ai Maruţo, par'că nu eştĭ în tóte ale tale.. spune'mĭ ce ai?.... nu cumva te-a deochiatŭ cineva?....

Aşa întrebă baba Rada, dér Maruţa tăcù, şi faţa-i înroşită totŭ mai roşiă se făcea, şi par'că o ardea ceva, aşa se simţia de înferbântată.

— N'am nimica, leliţă Rado, — grăi Maruţa în cele din urmă. — N'am nimica, dér... a fostŭ aicĭ logofĕtulŭ Mateiŭ, — continuă ea şi lacrimile i se iviră în ochĭ.

— Nu-i nicĭ o pricină, — dise ridêndŭ, — nu-i nicĭ o pricină, drăguţa mamei, — continuă Rada, se apropiă de ea şi o neteḑĭ pe frunte.

Maruţa era totŭ cu ochii udĭ de lacrimĭ. Se simţea însĕ bine şi din acéstă clipă nu se mai îndoia că Mateiŭ o are dragă.

VI.

Sâmbăta în totŭ loculŭ este mai multă trébă la casa omului, şi décă din întêmplare te ducĭ la cineva şi vedĭ tóte tăbărîte, vedĭ spălândŭ şi curăţindŭ, atuncĭ fără sĕ vréi îţĭ vine în minte ideea că adĭ trebue sĕ fiă Sâmbătă.

La moşiă nu este totŭ aşa.

La moşiă nu se póte face deosebire între o di şi alta, căcĭ totdeuna este trébă destulă, şi orĭ câtŭ se trudescŭ trei, patru femei, par'că totŭ nu suntŭ în stare să le isprăvéscă tóte, şi par'că totuşĭ o mulţime de lucrurĭ rĕmânŭ nefăcute.

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 10 Noemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	——
Rentă de hârtiă 5%	99.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	——
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	113
Bonurĭ rurale ungare	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.55
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale transilvane	104 25
Bonurĭ croato-slavone	104 25
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99 25
Imprumutulŭ cu premiu ung.	123.—
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123.20
Renta de hârtiă austriacă	87.45
Renta de arg. austr.	82.70
Renta de aurŭ austr.	112 —
Losurile din 1860	135.—
Acțiunile băncei austro-ungare	889.—
Act. băncei de creditŭ ung.	285.25
Act. băncei de creditŭ austr.	279.50
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.93
Napoleon-d'orĭ	9.92
Mărcĭ 100 imp. germ.	61 50
Londra 10 Livres sterlinge	125 25

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 2 Octomvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	93 1/2	9. 1/2
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
» convert. (6%)	91—	92—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
» „ „ (5%)	91 3/4	92 1/4
» » urban (7%)	103—	104—
» » » (6%)	96—	97—
» » » (5%)	87 1/2	88 1/2
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14. 1/4	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.03	2.04

Cursulu pieței Brașovŭ

din 11 Noemvre st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.66	Vênd.	8.69
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.90	»	9.96
Lire turcescĭ	»	11.21	»	11.27
Imperialĭ	»	10.20	»	10.25
Galbenĭ	»	5 90	»	5.95
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	110.—	»	111. 1/4
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

TARIFA

anunțurilorŭ și insertiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. —cr. 6.

Pentru înserțiunĭ și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repețirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repețirĭ de 3— 4 orĭ	10%
„ „ „ 5— 8 „	15%
„ „ „ 9—11 „	20%
„ „ „ 12—15 „	30%
„ „ „ 16—20 „	40%
Dela 20 de repețirĭ în susŭ	50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ și reducerĭ și peste cele însemnate mai susŭ.

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 ore 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Rêșnovŭ-Zêrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Săcuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ*: 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rêșnovŭ-Zêrnescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte da amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Săcuime* la Brașovŭ: 6 óre séra
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéța.
e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucuresci	—	4.30	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
Predealŭ (	—	9.12	—	—
Timișŭ	—	9.35	—	1.45
Brașovŭ (	—	10.12	—	—
Brașovŭ (	7.20	—	4.01	2.32
Feldióra	7.57	—	4.47	—
Apatia	8.24	—	5.28	—
Augustinŭ	8.47	—	5.59	—
Homorodŭ	9.29	—	6.49	—
Hașfaleu	9 37	—	8.35	—
Sighișóra (	10 53	—	9.02	—
Sighișóra (	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediașŭ	12.03	—	10.37	—
Copșa mică	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blașiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12.33	—
Teiușŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2.18	—
Vințulŭ de susŭ	2.49	—	2.48	—
Uióra	2.56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.46	—	4.51	—
Apahida	5.01	—	5.28	Trenŭ de persóne
Clușiu (	5.21	—	5.56	
Clușiu (	—	6.01	—	6 37
Nedeșdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirișŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7.56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9.34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mező-Telegd	—	8.46	—	10.28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneția-Orădii	—	—	Trenŭ de persóne	10.57
Oradia-mare (	—	9.11		11.07
Oradia-mare (	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena (	—	—	2.15	—
Viena (	—	8.00	—	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	--
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11.05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2.02	5.47	2.02	12.02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Venția-Orădii	—	—	—	2 08	..
Fudi-Oșorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagŭ	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriș	—	—	—	5.53	—
Ghârbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedișu	—	—	—	6.20	—
Clușiu (	—	10.31	—	6.38	--
Clușiu (	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	—	9.16
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
Cucerdea (	1.11	—	—	—	10.—
Uióra	1.18	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2.50	—	—	—	12.34
Blașŭ	3.03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copșa mic.	4.01	—	—	—	2.13
Mediașŭ	4.20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigișóra	5.42	—	—	—	4.32
Hașfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8.23
Feldióra	9·06	—	—	—	9.02
Brașovŭ (	9.46	5.37	—	—	9.52
Brașovŭ (	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	--
Predealŭ (	—	11.30	3.28	—	—
Bucuresci	—	—	9.35	—	—

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	1.01	—	4.51
Orăștia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6.15
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulișŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovațŭ	8.28	—	11 25
Aradŭ	8.42	9.17	12.31
Szolnok (	—	2 32	4 50
Szolnok (	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
Szolnok (	11.35	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovațŭ	4.43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Paulișŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5.41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8.01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8.55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9.51	10.42	--
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	--
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșeni

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Hațegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Banița	—	—	6.40
Petroșeni	—	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșeni—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșeni	—	—	6.10
Banița	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7 37
Pui	—	—	8.20
Hațegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ